

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.VI.21.537/2019/10.

A tanács tagjai: . Puskás Péter a tanács elnöke
. Csesznok Judit Anna előadó bíró
. Kocsis Ottilia bíró

A felperes:

A felperes képviselője:
. dr. Szilágyi István ügyvéd

Az alperesek: I. rendű
II. rendű

Az I. rendű alperes képviselője:
Dr. Kaszai Csaba Ügyvédi Iroda,
ügyintéző: dr. Kaszai Csaba ügyvéd

A II. rendű alperes képviselője:
. Rác Mária ügyvéd

A per tárgya: kölcsön

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
alperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Győri Ítéltábla
Pf.II.20.008/2019/9/I.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Ányai Törvényszék
20.P.20.012/2015/184.

Rendelkező rész

- A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

- Kötelezi az alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperes részére 1.905.000 (egymillió-kilencszázötzezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 1997-től kezdődően több alkalommal jelentős összegű kölcsönöket nyújtott az I. rendű alperesnek és üzlettársának, a 2013. november 2-án elhunyt T. L.-nek.
- [2] Az I. rendű alperes a 2009. június 18-án tett tartozáselismerő nyilatkozatában elismerte, hogy a felperessel szemben saját tartozásából eredően 99.000.000 forint, míg T. L.-vel egyetemleges tartozásból eredően 80.000.000 forint kölcsöntartozása áll fenn. Nyilatkozatában részletezte, hogy tartozása milyen szerződések alapján keletkezett. T. L. ugyanezen a napon szintén tartozáselismerő nyilatkozatot tett, elismerte, hogy felperessel szemben saját tartozásból eredően 25.000.000 forint, míg az I. rendű alperessel egyetemleges tartozásból eredően 80.000.000 forint kölcsöntartozása áll fenn.
- [3] Az I. rendű alperes és T. L. tulajdonában álló A. Kft.-nek 2007. november 21-től 2011. augusztus 10-ig a felperes is tagja volt, aki ez idő alatt 180.000.000 forint tagi hitelt nyújtott a Kft. részére.
- [4] 2011-ben az A. Kft. bankhitelt kívánt felvenni, a bank a tagok készfizető kezességvállalását kérte biztosítékként, amit a felperes nem vállalt, így 2011. augusztus 10-én az I. rendű alperes és T. L. ügyvédi okiratba foglalt üzletrész adásvételi szerződéssel megvásárolták a felperes A. Kft.-ben lévő 1/3 arányú üzletrészt és a felek egy tartozáselismerő nyilatkozat és megállapodás (a továbbiakban: tartozáselismerő nyilatkozat) megnevezésű ügyvédi okiratba foglalt megállapodást is aláírtak.
- [5] A tartozáselismerő nyilatkozat 1. pontjában az I. rendű alperes elismerte, hogy önállóan 99.000.000 forint tőkével tartozik a felperesnek, míg T. L.-vel egyetemlegesen további 80.000.000 forint tartozása áll fenn, amely tartozásait a 2009. június 18-án aláírt tartozáselismerő nyilatkozat is tartalmazza. A tartozáselismerő nyilatkozat 2. pontjában T. L. elismerte, hogy önállóan 25.000.000 forint tőkével tartozik a felperesnek, míg az I. rendű alperessel egyetemlegesen további 80.000.000 forint tartozása áll fenn a 2009. június 18-án aláírt tartozáselismerő nyilatkozatnak megfelelően.
- [6] A 3. pontban az I. rendű alperes és T. L. elismerte, hogy tartoznak a felperesnek az A. Kft.-től a tartozáselismerő nyilatkozat aláírásának napján átvállalt 180.000.000 forint összeggel is, amelyből 34.000.000 forintot tartozáselismerés aláírásával egyidejűleg megfizettek a felperesnek.
- [7] A 4. pont szerint az I. rendű alperes és T. L. kölcsönösen kötelezettséget vállaltak egymás tartozásának a felperes felé való megfizetésére, ekként egyetemlegesen vállalták 350.000.000 forint 2012. december 31-ig való megfizetését a lejáratí időig kamatmentesen, ezt követően évi 20 %-os késedelmi kamatfizetés mellett.
- [8] Az 5. pontban T. L. egyetemleges tartozásuk fedezetéül felajánlotta az Ü. Kft.-ben meglévő 50 %-os üzletrészt, amelyre a tartozás teljes visszafizetéséig zálogjogot, valamint 2013. január 1-től 2015. augusztus 31-ig vételi jogot biztosított. A 6. pontban megállapodtak, hogy amennyiben az I. rendű alperes és T. L. a tartozásukat 2012. augusztus 31-ig nem fizetik vissza a felperesnek, akkor a tartozáselismerést 2012. szeptember 15-ig közokirati formában, közjegyző előtt megismétlik, a vételi jogot megszüntetik, a zálogjogot a cégnyilvántartásba bejegyzik.
- [9] Az I. rendű alperes és T. L. a 2012. augusztus 7-én kelt felperesnek címzett levelükben tájékoztatták a felperest, hogy a felperes részére 2007. december 14-én az I. rendű alperes 42.000.000 forint összeget, T. L. 58.000.000 forintot adott kölcsön abból a célból, hogy azt A. Kft.-be tagi kölcsönként befizethesse, ugyanezen célból adott kölcsön a R. Kft. is a felperesnek 80.000.000 forintot 2007. november 20-án. A R. Kft. a kölcsönszerződésből eredő követelésének 50 %-át az I. rendű alperesre, 50 %-át T. L.-ra engedményezte, míg az I. rendű alperesnek és T. L.-nek 82.000.000-82.000.000 forint követelése áll fenn a felperes felé, amelynek megfizetésére a felperest felszólították. Levelükben kifejtették továbbá, hogy a tartozáselismerés aláírására a felperes kérésére, vagyonosodási vizsgálat miatt került sor, valamint azért, mert a felperes az A. Kft.-ben meglévő tagi viszonyának megszüntetését ehhez a feltételhez kötötte. Hivatkoztak arra, hogy a

felperes megtévesztette őket, mert azt állította, hogy elkészül egy olyan irat is, ami igazolja, hogy a felperes felé nem áll fenn az elismert tartozás.

- [10] Az I. rendű alperes 2012. augusztus 8-án kelt levelében a tartozáselismerést jogellenes fenyegetés jogcímén megtámadta.
- [11] Az I. rendű alperes és T. L. a tartozáselismerő nyilatkozatban elismert tartozást nem fizette meg 2012. augusztus 31-ig, így a felperes 2012. október 17-én kelt levelében felhívta az I. rendű alperest és T. L-t, hogy öt munkanapon belül bocsássák a rendelkezésére a felperes vételi és jelzálogjogának a cégnyilvántartásba való bejegyeztetéséhez szükséges okiratokat. Egyben figyelmeztette az I. rendű alperest és T. L-t, hogy a határidő eredménytelen letelte esetén a felszólító levél kézhezvételétől számított 5. munkanapot követően a teljes kölcsöntartozást lejárttá teszi és ezen időponttól az évi 20 %-os késedelmi kamat megfizetését is kéri.
- [12] Az I. rendű alperes a II. rendű alperessel közös lakócíméről 2007. október 1-én kijelentkezett.
- [13] A II. r alperes 2014. március 10-én közjegyzői okiratban készfizető kezességet vállalt az I. rendű alperes 98.000.000 forint kölcsöntartozásáért, amelyet 14 %-os ügylet és 6 %-os késedelmi kamat terhelt. A készfizető kezességvállalást a II. rendű alperes 2016. október 6-án közjegyzői okiratba foglalva megerősítette.
- [14] Az alperesek házasságát a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság 2014. március 11-én meghozott ítéletével felbontotta. Az ítélet indokolásában tényként állapította meg a felek egyező előadása alapján, hogy az alperesek házassági életközössége 2007. októberében megszűnt.
- [15] Az alperesek között 2014. szeptember 24-én üzletresz átruházó szerződés jött létre, a szerződés 2. pontjában az alperesek rögzítették, hogy házasságukat a bíróság felbontotta, ezt megelőzően 2014. február 15-én házassági vagyonközösséget megszüntető szerződést kötöttek egymással, amelynek értelmében az I. rendű alperesnek az A. Kft.-ben meglévő 1.500.000 forint névértékű 50 %-os üzletresze tulajdonjogát a II. rendű alperes szerzi meg.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [16] A felperes keresetében - egyebek mellett - kérte az I. és a II. rendű alperesek egyetemleges kötelezését 350.000.000 forint és járulékai megfizetésére.
- [17] Az I. rendű alperessel szembeni keresetét a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 242. §, 277. §, 337. §, 523. §-aira, a II. rendű alperessel szemben az egyetemleges marasztalás iránti kérelmet pedig a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.) 27. § (1) bekezdésére és 31. § (2) bekezdésére alapította.
- [18] Felperes keresete ténybeli alapjaként a 2011. augusztus 11-i és a 2009. évi tartozáselismerést jelölte meg. Az alperesek egyetemleges marasztalása iránti kérelmét arra alapította, hogy az alperesek között a házassági életközösség nem szűnt meg 2007. októberében, házasságukat 2014-ben is csak jogi értelemben bontották fel, azóta is együtt élnek és a vagyonközösségük is fennmaradt.
- [19] Az alperesek a kereset elutasítását kérték.
- [20] Az I. rendű alperes állította, hogy a 2011. augusztus 10-én kelt tartozáselismerő nyilatkozat érvénytelen az rPtk. 207. § (6) bekezdése, illetve az rPtk. 210. § (4) bekezdése alapján.
- [21] Az rPtk. 207. § (6) bekezdésére való hivatkozása körében előadta, hogy a felperes 2007-ben indult vagyonosodási vizsgálata alatt ő és T. L. valótlán tartalmú okiratokat írtak alá annak igazolására, hogy a felperes megfelelő forrással rendelkezett kölcsönök nyújtására, ily módon jöttek létre a tartozáselismerő nyilatkozatban megjelölt kölcsönszerződések. Az 1997-től dátumozott, a dr. H. B. adós által aláírt kölcsönszerződések közül több hamis, azon nem az adós aláírása szerepel. A felperes nem rendelkezett elegendő forrással ahhoz, hogy ilyen összegű kölcsönöket helyezzen ki. A felperes a vagyonosodási vizsgálatban előadottak hitelessége érdekében lépett be az A. Kft.-be is, az

által a befizetett tagi hitel valójában nem tőle, hanem az I. rendű alperestől és a R. Kft.-től származott.

- [22] A rPtk. 210. § (4) bekezdésre való hivatkozás körében előadta, hogy a felperes a tartozáselismerés aláírására jogellenes fenyegetéssel vette rá őt és T. L-t.
- [23] A II. rendű alperes elsődlegesen azzal védekezett, hogy vele szemben a keresetben érvényesített követelés elévült. Utalt arra is, hogy az I. rendű alperessel fennállt házastársi élet- és vagyonközösség 2007. évben már megszűnt.

Az első- és másodfokú ítélet

- [24] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az I. és II. rendű alperest 350.000.000 forint és járuléka felperes részére való egyetemleges megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [25] Ítéletében kifejtette, hogy a tartozáselismerő nyilatkozat nem színlelt és az aláírásakor kényszer vagy fenyegetés fennállta sem volt megállapítható.
- [26] A felperes ténylegesen nyújtott tagi kölcsönt az A. Kft. részére és nem volt jelentősége, hogy mi volt a kölcsön forrása. Kifejtette, hogy az I. rendű alperes a 2011. évi tartozáselismerő nyilatkozatot megelőzően tartozását már korábban is elismerte, így önmagában az, hogy a tartozáselismerő nyilatkozatban szereplő tartozás előzményei között voltak olyan szerződések, amelyeknél az okirat egyik aláírójának az aláírása hamis, nem volt annak a bizonyítására alkalmas, hogy az I. rendű alperes tartozása nem állt fenn. Nem tulajdonított annak sem jelentőséget, hogy a felperes a kölcsön nyújtására az adóhatóság felé bejelentett forrással esetlegesen nem rendelkezett. Megállapította, hogy az I. rendű alperes rPtk. 242. § (1) bekezdés alapján nem tudta igazolni, hogy a 2011. augusztus 10-én elismert tartozása nem áll fenn.
- [27] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelésével úgy ítélte meg, hogy az alperesek házastársi életközössége 2011. augusztus 10-én még fennállt, így az I. rendű alperes tartozása az alperesek életközösség fennállása alatt keletkezett, ezért az alpereseket egyetemlegesen marasztalta.
- [28] Az alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet fellebbezett részét azzal a kiegészítéssel hagyta helyben, hogy a II. rendű alperes a 350.000.000. forint tőke és járuléka tartozásért az I. rendű alperessel fennállt házastársi közös vagyonból ráeső rész erejéig tartozik felelősséggel.
- [29] A jogerős ítéletben a másodfokú bíróság kifejtette, hogy bár a kényszerre, fenyegetésre, illetve színlelésre az I. rendű alperes az ellenkérelmében foglalt ténybeli előadásként hivatkozott, kifejezett érvénytelenségi kifogást nem terjesztett elő. Ettől függetlenül másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság azon ítéleti megállapításával, hogy a tartozáselismerő nyilatkozat megtámadása kényszer, fenyegetés és színleltetés jogcímén nem alapos.
- [30] A kényszerre, fenyegetésre alapított érvénytelenségi hivatkozás kapcsán utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság a fellebbezésben kifejtettekkel szemben a megállapításait nemcsak az okiratszerkesztő ügyvéd, hanem dr. F. I. tanúvallomására is alapította.
- [31] Nem került bizonyításra az alperes azon tényállítása, amely szerint a tartozáselismerő nyilatkozat megkötésekor valamennyi ügyletkötő fél csupán színlelt akaratnyilatkozatot tett. Nem volt helytálló az az érvelés, hogy a felperesnek a vagyonosodási vizsgálat során forrásjövédelmet kellett volna igazolnia a nagyszámú kölcsön kihelyezéséhez, ugyanis a tartozáselismerő nyilatkozat nem a felperes vagyonszerzését támasztotta alá, hanem éppen ellenkezőleg a máshonnan már meglévő forrás allokációját. Egyetértett azzal, hogy a színlelt szerződések megkötésénél ismert a körkörös, egymásba kapcsolódó, több szerződéskötő személlyel és több szerződés útján megvalósuló színlelés, azonban ezt cáfolta az A. Kft. részére a felperes által ténylegesen nyújtott 180.000.000 forint tagi kölcsön ténye. A színlelés egyoldalú állítása, vagy az egyik szerződést kötő fél színlelő magatartása

a szerződés megkötésénél a szerződés érvényessége szempontjából közömbös. Utalt arra is, hogy az I. rendű alperes kölcsön visszafizetési kötelezettsége 179.000.000 forint erejéig változatlanul fennáll a 2009. június 18-án kelt tartozáselismerés alapján is és a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy a kölcsönadáshoz a felperesnek nem feltétlenül kellett rendelkeznie saját pénzforrással.

- [32] A másodfokú bíróság mérlegelte, hogy a 2011. augusztus 10-én kelt tartozáselismerő nyilatkozat 3 tétele azonos a 2009. június 18-ai tartozáselismerő nyilatkozat összegével, így összesen 204 millió forint erejéig az I. rendű alperes megerősítette a korábbi (2009. június 18-ai) tartozáselismerésben szereplő tartozást. Az I. rendű alperes kifogását - a fenti összeg erejéig - emiatt is figyelmen kívül kellett hagyni.
- [33] A II. rendű alperes helytállási kötelezettségével összefüggésben a másodfokú bíróság kifejtette, hogy a perben felmerült okirati bizonyítékok és tanúvallomások mérlegelése alapján az alperesek házassági életközössége 2007. október 1-én nem szűnt meg, az fennállt 2011. augusztus 10-én az I. rendű alperes kötelezettségvállalásakor. Egyetértett az elsőfokú bíróság azon érvelésével, hogy a bontóperi ítéletben az életközösség megszakadásának időpontjához anyagi jogerő nem fűződik, azt a bíróság az alperesek egyező előadása alapján rögzítette. Kiemelte, hogy 2011. augusztus 10-én szerezte meg az I. rendű alperes az A. Kft. üzletrészei 1/6-át a felperestől, amennyiben az alperesek házassági életközössége ekkor már megszűnt, ez az 1/6 arányú üzletrész nem került volna az alperesek 2014. február 15-én kelt házastársi közös vagyont megosztó szerződésébe. Utalt arra is, hogy a II. rendű alperes 2014. március 10-i nagyszűzű kezességvállalására sem kerülhetett volna sor abban az esetben, ha az alperesek között a házassági életközösség nem állt fenn. Hangsúlyozta, hogy a II. rendű alperes által a fellebbezésben kiemelt tanúk közvetlen tudomással nem rendelkeztek az alperesek viszonyáról, így szemben az okirati bizonyítékokkal, valamint B. Gy-nénak, az I. rendű alperes bizalmas munkatársának és H. Zs-nek, az alperesek szomszédjának tanúvallomásával, nem voltak alkalmasak az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megingatására, ezért nem kerülhetett sor a felülmérlegelésre.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [34] A jogerős ítélet ellen az I. és a II. rendű alperes élt felülvizsgálati kérelemmel.
- [35] Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet I. rendű alperes fellebbezésével érintett részében az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását kérte.
- [36] Megsértett jogszabályként a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 206. § (1) és (2) bekezdését, 221. § (1) bekezdését, 232. § (1) bekezdését és 252. § (3) bekezdését, valamint a rPtk. 236. § (3) és (4) bekezdését jelölte meg.
- [37] Az eljárásjogi jogszabálysértések körében előadta, hogy a fellebbezése körében a másodfokú bíróságnak észlelnie kellett volna, hogy az elsőfokú ítélet a Pp. 206. § (1) bekezdés, illetve 221. § (1) bekezdésének kirívóan súlyos megsértése okából érdemi felülbírálatra alkalmatlan és ezért azt a fellebbezett rész körében az rPp. 252. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül kellett volna helyeznie és az elsőfokú bíróságot ebben a körben a per újabb tárgyalására és újabb határozathozatalra kellett volna utasítania. A másodfokú bíróság azonban e helyett maga látott neki az elsőfokú eljárás során szolgáltatott bizonyítékok értékelésének az elsőfokú döntés helyességének alátámasztása érdekében. Ezzel azonban megsértette az rPp. 233. § (1) bekezdésében foglaltakat. A bizonyítékokat kevésbé sommásan és konkrétan értékelte ugyan, de a tényállás feltáratlan maradt és annak helyességét az arra jogosultak rendes jogorvoslat keretében már nem vitathatják.
- [38] Az anyagi jogszabálysértés körében előadta, hogy ellenkérelme, tartalmában, mindenben megfelelt a rPtk. 236. § (3) bekezdésében említett kifogásnak, így a másodfokú bíróság azon megállapítása,

hogyan nem terjesztett elő érvénytelenségi kifogást téves és formális. Az I. rendű alperes álláspontja szerint a másodfokú bíróság ítéletéből arra lehet következtetni, hogy másként bírálták volna el az ellenkérelmét, ha ezt kifogásnak nevezi el. Miután azonban az elsőfokú bíróság egyáltalán nem foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy van-e kifogás, vagy sem, az alperes védekezését ellenkérelemnek tekintette, a másodfokú bíróság pedig tényként állapította meg a kifogás hiányát - bár ettől függetlenül megállapításokat tett az alperes ezen védekezésére - megsértésre került ezzel a rPtk. 236. § (3) bekezdése.

- [39] Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság részéről az lett volna a helyes eljárás, ha az alperes érvénytelenségi kifogásnak minősülő ellenkérelmére tekintettel elkülöníti a tartozáselismerő nyilatkozat és a benne foglalt szerződések vizsgálatát és elsődlegesen a tartozáselismerő nyilatkozat létrejöttének a körülményeivel, az azzal kapcsolatos érvénytelenségi kifogásokkal foglalkozik. Ennek vizsgálata után a kifogás kérdésben akár közbenső ítélettel is határozhatott volna. Ha a jogerős közbenső ítélet az alperes kifogásának helyt ad és érvénytelennek minősíti a tartozáselismerő nyilatkozatot, az I. rendű alperes szabadul annak hátrányos és súlyos jogkövetkezménye alól. Ezt követően kerülhet sor a marasztalás lehetőségét biztosító egyes szerződések vizsgálatára abban a körben, amit az I. rendű alperes érdemi védekezésében felhozott. Az I. rendű alperes a tartozáselismerő nyilatkozat érvénytelensége esetén ugyan még nem mentesül a szerződésben foglalt követelés teljesítésétől, de az megfordítja a bizonyítási terhet, amely így nem rá, hanem az egyes szerződések jogot alapító felperesre hárul. Az álláspontja szerint a tartozáselismerő nyilatkozattal szemben előterjesztett kifogása alapján tehát már az elsőfokú bíróságnak kellett volna ebben a kérdésben előzetesen jogerős döntést hoznia, aminek az elmaradása anyagi jogszabálysértést valósított meg.
- [40] A II. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében, tartalma alapján, a jogerős ítélet helytállási kötelezettségét megállapító rendelkezésének a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset vele szembeni elutasítását kérte.
- [41] Megsértett jogszabályként az rPp. 206. § (1) bekezdését, 221. § (1) bekezdését, a Csjt. 27. § (1) bekezdését, 30. § (2) bekezdését jelölte meg.
- [42] Az eljárásjogi jogszabálysértések körében állította, hogy az I. rendű alperessel fennálló házassági életközösségének a megszűnése kérdésében mind az elsőfokú, mind a jogerős ítélet iratellenes, a bizonyítékok egyenkénti megjelölése és értékelése elmaradt, az egyes tanúvallomások egybevetése nem történt meg, a tanúvallomások egymást erősítő tényállításaiból az egyes részletek indokolatlanul, értékelés nélkül maradtak, más részletek pedig kiemelésre kerültek. A tanúvallomások teljes tartalmából nem a megállapított tényállás következik, így a megállapított tényállás hibás. Utalt arra, hogy az elsőfokú ítélet olyan tanú vallomására is hivatkozik, akit a bíróság nem hallgatott ki.
- [43] Kifejtette, hogy a bontóperi ítélet az életközösség időtartama vonatkozásában közokirati formában rögzítette az I. rendű alperessel egyező tényelőadását. Az okiratba foglalt tényállítással szemben, az anyagi jogerő hiányában, helye lett volna bizonyításnak, ilyen indítványa azonban a felperesnek nem volt. Előadását az I. rendű alperes lakcímkártyája és a bontóperben benyújtott keresetlevél is alátámasztotta. Az elsőfokú bíróság hibás és helytelen következtetést vont le az okirati bizonyítékokból akkor, amikor nem értékelte, hogy jelentősége van az I. rendű alperes 2007. október 1-i kijelentkezésének, az életközösség fennállása szempontjából viszont nincs jelentősége 2013. október 3-i visszajelentkezésének ugyanis ez utóbbi miatt haladéktalanul intézkedett a II. rendű alperes a bontóper megindítása iránt.
- [44] A jogerős ítélet átvette az elsőfokú ítélet nyilvánvalóan téves következtetéseit az A. Kft. üzletrésze tekintetében, figyelmen kívül hagyva a II. rendű alperes fellebbezésében e tárgyban leírtakat. Iratellenes a jogerős ítéletnek az életközösség megszűnését követően vállalt készfizető kezességre alapított indokolása is, mert arra a II. rendű alperes magyarázatot adott, amit az elsőfokú bíróság

biztosítási intézkedést elrendelő végzése ellen benyújtott fellebbezése már tartalmazott.

- [45] Iratellenes, hogy nincs olyan egyértelmű bizonyíték, amely a házastársi életközösség megszüntetésének idejét bizonyítaná, ezért azt mérlegeléssel kellett meghatározni. Az okirati bizonyítékokon túl ugyanis öt tanú nyilatkozata alapján megállapítható, hogy az életközösség végleges megszűnésének időpontja a bontóper ítéletben foglaltakkal megegyezően 2007. év októberére.
- [46] A másodfokú bíróság a rPp. 206. § (1) bekezdésének, illetve a 221. § (1) bekezdésének kirívó megsértésével hagyta értékelés nélkül az egyes tanúvallomásokat, így egyik ítéletből sem derül ki, hogy S. A. és M. K. tanúvallomásában foglaltak miért maradtak figyelmen kívül, az elsőfokú ítélet pedig meg sem említi Sz. K. tanút. Iratellenesen rögzítette a másodfokú bíróság, hogy B. Gy.-né és H. Zs. tanúk vallomása szerint a házassági életközösség 2014. évben szűnt meg, a fenti két tanú közül egyik sem állított ilyet.
- [47] A jogerős ítélet megsértette továbbá a Csjt. 27. § (1) bekezdésében foglalt törvényi vélelmet, amikor az életközösség megszűnésének időpontját helytelenül megállapítva úgy tekintette, hogy az I. rendű alperes által aláírt tartozáselismerő nyilatkozat megtételének időpontjában a házassági életközösség, egyúttal a házastársi közszerzeményi vélelem és ezáltal a II. r alperes Csjt. 30. § (2) bekezdésében foglalt, az I. rendű alperes által elismert tartozásra fennáll.
- [48] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában való fenntartását hivatkozva arra, hogy a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [49] A felülvizsgálati kérelmek nem megalapozottak.
- [50] A rPp. 272. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére a másodfokú határozat közlésétől számított hatvan nap áll rendelkezésre. A törvényben megállapított határidő nem hosszabbítható meg, ezért a hatvan napon túl, az I. rendű alperes által a felperes felülvizsgálati ellenkérelmére előadott észrevételeit tartalmazó beadványban és a II. rendű alperes által a felülvizsgálati tárgyaláson előadott - a határidőben benyújtott felülvizsgálati kérelemben nem szereplő - további hivatkozások, tényelőadások és jogi érvelések nem voltak vizsgálhatók. A felülvizsgálati kérelmet a felülvizsgálati határidő elteltét követően a rPp. 273. § (5) bekezdése értelmében nem lehet megváltoztatni vagy kiegészíteni, és - ahogy arra a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény (a továbbiakban: 1/1016 PK vélemény) a 7. pontjában rámutatott - a beadvány tartalmi hiányainak pótlására sem kerülhet sor. A rPp. 275. § (1) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének, új bizonyíték értékelésének sincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során kizárólag a rendelkezésre álló iratok, bizonyítékok alapján dönt. A Kúria erre tekintettel az alperesek által a felülvizsgálati eljárásban utóbb előadottakat, valamint a csatolt bizonyítékokat nem vehette figyelembe.
- [51] A Kúria a fentiek értelmében csak a határidőben benyújtott felülvizsgálati kérelmek keretei között, az azokban megjelölt jogszabályok tekintetében vizsgálhatta a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát [BH2002.490.II.].
- [52] A Kúria megállapította, hogy az eljáró bíróságok a tényállást az ügy elbírálásához szükséges mértékben feltárták, a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján azt helyesen állapították meg és helyesek a másodfokú bíróság által abból levont jogi következtetések is.
- [53] A Kúria az alperesek felülvizsgálati kérelmeivel kapcsolatban elsődlegesen rögzíti, hogy a rPp. 270. § (2) bekezdés alapján a felülvizsgálat tárgya a jogerős ítélet, ezért a Kúria a felülvizsgálati

kérelmeknek az elsőfokú ítéletet támadó érveit nem értékelhette, azok ugyanis nem képezhetik az eredményes felülvizsgálat alapját.

- [54] Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelme vonatkozásában a Kúria utal továbbá arra is, hogy a rPp. 272. § (2) bekezdése és az azt értelmező 1/2016. PK vélemény 3. pontja értelmében a felülvizsgálati kérelem kötelező tartalmi eleme a jogszabálysértés és a megsértett jogszabály megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen konjunktív feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt konkrétan megjelöli a megsértett jogszabályhelyet, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, azaz a jogszabálysértésre való hivatkozása indokát ismerteti. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell ezekkel a tartalmi követelményekkel. A tartalmi elemek hiánya vagy fogyatékossága esetén a Kúria nem kerül abba a helyzetbe, hogy egzakt módon megismerhesse azt az okot, vagy okokat, amelyek miatt a fél a jogerős határozatot jogszabálysértőnek tartja. Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében a rPp. 206. § (2) bekezdésének, a 232. § (1) bekezdésének és rPtk. 236. § (4) bekezdésének a megsértése körébe vonható indokot nem adott elő, a felülvizsgálati kérelem ezért ezen hivatkozások kapcsán nem felelt meg az rPp. 272. § (2) bekezdésében írtaknak, így a jogerős ítélet ezen jogszabályoknak való meg nem felelését a Kúria érdemben nem vizsgálhatta.
- [55] Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt és a fentiek alapján érdemben vizsgálható eljárásjogi hivatkozásainak alapja az volt, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezés elbírálásakor nem észlelte, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a rPp. 206. § (1) bekezdését és 221. § (1) bekezdését olyan súlyosan sérti, hogy annak a fellebbezett rész körében az rPp. 252. § (3) bekezdése alapján a hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása indokolt. Kifejtette, hogy a jogerős ítélet azon okból sérti a hivatkozott eljárásjogi rendelkezéseket, mert a másodfokú bíróság az elsőfokú eljárás során szolgáltatott bizonyítékokat maga értékelte az elsőfokú döntés helyességének alátámasztása érdekében és ezzel az I. rendű alperes jogorvoslati joga is sérült.
- [56] Az I. rendű alperes hivatkozása alyptalan. A per a rPp. 215. §-a alapján a kereseti és az ellenkérelem, az e körben az anyagi jogi szabályok szerint jelentős tényekre megtett tényállítások keretei között folyik. A bíróság az ezen tényállítások alátámasztására a felek által rendelkezésre bocsátott releváns bizonyítékokat, valamint a felajánlott és lefolytatott releváns bizonyítás eredményét mérlegelve hozza meg a döntését. Jelen perben az elsőfokú eljárásban a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítás mellőzésére nem került sor, azaz a bizonyítási eljárás nagyterjedelmű vagy teljes megismétlésére, illetőleg kiegészítésére nem volt szükség, így a másodfokú eljárásban a rPp. 252. § (3) bekezdésében foglaltak alkalmazására nem kerülhetett sor, a jogerős ítélet ezen okból nem jogszabálysértő.
- [57] A másodfokú bíróság reformatórius jogkörében jár el érdemi döntésének meghozatalakor, amely azt jelenti, hogy a - a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között - az elsőfokú bíróság által megállapítottaktól függetlenül, önállóan értékelheti, felülmérlegelheti a bizonyítás eredményét, akár új tényállást is megállapíthat. [A EBH2006. 1526.] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság jogszabályban biztosított jogával élt akkor, amikor a rendelkezésre álló bizonyítékokat értékelte. Eljárása megfelelt az I. rendű alperes által a felülvizsgálati kérelmében megsértettként megjelölt jogszabályoknak és a Kúriának az ítélet hatályon kívül helyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2014. (VI. 30.) PK véleményében foglaltaknak is. A másodfokú bíróság ítéletében az I. rendű alperes fellebbezésében felhozott valamennyi bizonyítékra kitért, részletesen megindokolva döntését. A jogerős ítélettel szemben indokolási hiányosságot az I. rendű alperes lényegében maga sem állított, sőt az indokolási kötelezettség teljesítését, annak az elsőfokú bíróságtól való átvételét róta a másodfokú bíróság terhére, így a jogerős ítélet nem sérti a rPp. 221. § (1) bekezdését sem.
- [58] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban az rPp. 206. § (1) bekezdésének megsértésére való hivatkozások

tekintetében már számos határozatában kifejtette, hogy a felülvizsgálati eljárásban, mint rendkívüli perorvoslati eljárásban a bíróság mérlegelésébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható, felülmérlegelésre csak kivételesen kerülhet sor. Megalapozhatja az erre alapított felülvizsgálati kérelmet a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelése [BH1994. 196.], az, ha a bíróság által megállapított tényállás iratellenes, hiányos vagy logikai ellentmondásokat tartalmaz [BH1994. 85., BH1993. 768.], a következtetés pedig akkor nyilvánvalóan okszerűtlen, amikor a bizonyítékokból csak a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni [BH2013. 119. II.]. A Kúria megítélése szerint a jogerős ítélet az I. rendű alperessel szembeni kereset vonatkozásában ilyen hibában sem szenved a következőkre tekintettel:

- [59] A rPp. 164. § (1) bekezdése alapján a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el. A felperes a perben a követelését kölcsön jogcímén érvényesítette, keresete jogcímének, a felek közötti jogviszony tartalmának, így a kölcsönadott pénz összegének és esedékessége lejártának az alátámasztására a 2011. évben és a 2009. évben keletkezett - teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt - tartozáselismerő nyilatkozatokat csatolt. A rPtk. 242. § (1) bekezdése és a rPp. 164. § (1) bekezdése alapján erre tekintettel annak bizonyítása, hogy a tartozáselismerő nyilatkozatokban elismert tartozások nem állnak fenn, bírósági úton nem érvényesíthetők, vagy a szerződések érvénytelenek, az I. rendű alperest terhelte. Ebből eredően tehát annak a következménye is az ő terhére esett, hogy a valós jogügyletek nem voltak feltárhatóak. Helytállóan állapították meg az eljáró bíróságok, hogy a kölcsön esetében annak van jelentősége, hogy a kölcsönszerződés alapján a kölcsön folyósítására sor kerüljön, annak nincs relevanciája, hogy a folyósított kölcsönt a kölcsönadó milyen forrásból (saját vagy idegen) biztosítja. A kölcsön összegét és annak folyósítását a 180.000.000 forint összegű tagi kölcsön vonatkozásában maga az I. rendű alperes sem vitatta, azt a 2011. évi, míg az egyéb kölcsönkövetelések összegét, folyósítását és lejártát ezen kívül a 2009. évi tartozáselismerés is alátámasztotta. Az adóhatósági vizsgálat során a felek egyaránt tettek ellentmondásos nyilatkozatokat, olyan kötelezettsége pedig nincs a bíróságoknak, hogy valamennyi tanú vallomását, amelyek közül több teljesen érdektelen volt, egyesével és részletesen értékelje. Mindezekre figyelemmel a jogerős ítélet eljárási okokból nem jogszabálysértő. Az I. rendű alperes e körben anyagi jogszabálysértésre nem hivatkozott, a tartozáselismerő nyilatkozatok alapját képező szerződések vonatkozásában a jogerős ítéletben tett megállapításokat, jogi következtetéseket, indokokat a felülvizsgálati kérelmében nem támadta, így ezt a Kúria a felülvizsgálati eljárásban a rPp. 272. § (2) bekezdés értelmében nem vizsgálhatta felül.
- [60] Az I. rendű alperes alaptalanul hivatkozott a rPtk. 236. § (3) bekezdésének a sérelmére is. A perben érdemi ellenkérelmében a tartozáselismerő nyilatkozat érvénytelenségére tett tény- és jogállításokat, amelyek a tartozáselismerő nyilatkozat vonatkozásában a rPtk. 236. § (3) bekezdése szerinti érvénytelenségi kifogásként voltak értelmezhetőek. Az I. rendű alperes védekezését a rPp. 3. § (2) bekezdése alapján az eljáró bíróságok ekként is bírálták el. A másodfokú bíróság - annak ellenére, hogy a jogerős ítéletben valóban rögzítette, hogy az I. rendű alperes kifogást nem terjesztett elő - az I. rendű alperes érvénytelenségi hivatkozásait és az elsőfokú bíróság e körben tett megállapításait, ítéleti indokait érdemben vizsgálta, ahogy azt a felülvizsgálati kérelme 6. oldalán maga az I. rendű alperes is elismerte. A Kúria az I. rendű alperes azon érvelésére, hogy másképp került volna elbírálására a védekezése, ha a bíróságok azt kifogásnak és nem érdemi ellenkérelemnek tekintik, megjegyzi, hogy a rPp. 139. §-a szerinti ellenkérelem a per megszüntetésére irányul (alaki védekezés) és/vagy érdemi védekezést tartalmaz. Az érdemi védekezésben az alperes egyrészt vitathatja a kereset tény- vagy jogalapját, továbbá itt terjesztheti elő anyagi jogi kifogásait, így beszámítási, elévülési, szavatosági, illetve érvénytelenségi kifogásait. Az érvénytelenségi kifogás tehát mindig az érdemi ellenkérelem része, így az I. rendű alperesnek az érdemi ellenkérelem és érvénytelenségi kifogás eltérő megítélésére alapított hivatkozása nem volt értelmezhető.
- [61] Ugyancsak téves volt az I. rendű alperes azon hivatkozása, hogy az eljáró bíróságoknak az

érvénytelenségi kifogás tárgyában közbenső ítélettel kellett volna határozniuk. A rPp. 213. § (3) bekezdése alapján közbenső ítéletet a bíróság kizárólag a kereset (viszonkereset) tárgyában hozhat: ha a keresettel érvényesített jog fennállása és a felperest ennek alapján megillető követelés összege (mennyisége) tekintetében a vita elkülöníthető, ebben az esetben a bíróság a jog fennállását ítélettel előzetesen is megállapíthatja (közbenső ítélet). Az I. rendű alperes nem terjesztett elő vizontkeresetet, a perbeli védekezésének minősülő, a kereset elutasítását célzó érvénytelenségi kifogása tárgyában így ítélet, közbenső ítélet nem hozható.

[62] Az I. rendű alperes az érvénytelenségi kifogásának aplotalanságára tett ítéleti megállapításokat felülvizsgálati kérelmében nem vitatta, e körben más anyagi jogszabálysértésre nem hivatkozott, így a Kúria ezen túlmenően annak alaposságát nem vizsgálhatta.

[63] A II. rendű alperes felülvizsgálati kérelmével kapcsolatosan is irányadóak a bizonyítékok felülvizsgálati eljárásban való ismételt értékelésével kapcsolatban az [58] pontban kifejtettek. Nem minősül tehát nyilvánvalóan okszerűtlennek a felülvizsgálati kérelemmel támadott ítélet azon okból, hogy az egyes bizonyítékokból esetlegesen eltérő következtetés is levonható lett volna. Nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek ugyanis csak az minősül, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, mégpedig a támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni. [BH2013. 119]

[64] Az eljárás bíróságok helyesen állapították meg, hogy az alperesek egyező akaratnyilvánításán alapuló házassági bontóperben hozott ítéletben megállapított életközösség megszakadásának időpontjához anyagi jogerő nem fűződik, így ebben a körben a perben bizonyításnak volt helye. Az alperesek 2014. évben váltak el, ennek megfelelően nekik kellett bizonyítaniuk, hogy közöttük az életközösség már korábban, a tartozáselismerő nyilatkozat megtételét megelőzően megszakadt. Az elsőfokú bíróság erre tekintettel helytállóan folytatott le széleskörű bizonyítást az életközösség megszakadása időpontjának a megállapítására és az ennek során beszerzett tanúvallomásokot és okirati bizonyítékokat az eljárás bíróságok helytállóan mérlegelték. Nem volt okszerűtlen a bizonyítékok másodfokú bíróság általi értékelése, amikor a tanúvallomások, az alperesek által kötött, az A. Kft. üzletrészenek átruházására vonatkozó szerződés, a II. rendű alperes 2014. évi kezességvállalása és annak 2016. évi megerősítése alapján arra a megállapításra jutott, hogy az alperesek házassági életközössége 2011. augusztus 10-e után szakadt meg. A másodfokú bíróság nem követett el eljárási jogszabálysértést azzal, hogy az ítéletben kizárólag azokat a tanúkat emelte ki név szerint, akiknek a vallomása - álláspontja szerint - az ítéleti tényállás megállapítása szempontjából lényeges volt. Az egyéb tanúk vonatkozásában ugyanis rögzítette, hogy közvetlen információval az alperesek viszonyáról nem rendelkeztek, így vallomásuk nem volt alkalmas a II. rendű alperes állításainak az alátámasztására, amelyre ugyancsak nem volt alkalmas a bontóperi keresetlevél és ítélet, ugyanis ezek kizárólag az alperesek előadását tartalmazták, illetve rögzítették. A lakcímkártya sem volt döntő jelentőségű bizonyíték, ugyanis az önmagában kizárólag az I. rendű alperesnek az alperesek közös lakhelyéről való kijelentkezését igazolta, nem pedig az életközösség megszakadását. A Kúria ugyanakkor maradéktalanul osztotta a jogerős ítéletnek a 2014. évi üzletrész adásvételi szerződéssel és a kezességvállalással kapcsolatos megállapításait, az ezen bizonyítékokból levont következtetéseit és ennek indokait is. A felülvizsgálati kérelemben foglaltakra tekintettel csak megjegyzi, hogy a cégnyilvántartás, mint közhiteles nyilvántartás adatai az A. Kft. tagjait, a tulajdonukat képező üzletrészek nagyságát és mindezek változását tartalmazta és tanúsítja. A II. rendű alperes a számára is hozzáférhető nyilvántartásban nyomon követhető változásokkal nem egyező üzletrész arányokra a perben eredményesen nem hivatkozhatott.

[65] A megállapított tényállás és az abból levont jogerős ítéleti döntés tehát összhangban állt a periratokkal, okszerű és helyes következtetéseken alapult. A perben rendelkezésre álló bizonyítékokból nem lehetett kizárólag arra a következtetésre jutni, hogy az alperesek házassági életközössége már 2011. augusztus 10-e előtt megszakadt volna, így a jogerős ítélet nem sérti a rPp. 206. § (1) bekezdését. Mindezekre tekintettel a jogerős ítélet nem ütközik a Csjt. 27. § (1)

bekezdésébe a 30. § (2) bekezdésébe sem figyelemmel arra is, hogy a II. rendű alperes a per során nem tett olyan nyilatkozatot, hogy az ügylethez nem járult hozzá, így a házassági életközösség fennállására tekintettel a II. rendű alperes felelőssége az I. rendű alperes által elismert tartozásért a felperessel szemben a közös vagyonból reá eső rész erejéig fennáll.

- [66] A másodfokú bíróság ítéleti következtetéseit részletesen indokolta kitérve a fellebbezésben kiemelt bizonyítékokra is, így a jogerős ítélet nem sérti a rPp. 221. § (1) bekezdését sem.
- [67] A Kúria a jogerős ítéletet a kifejtettekre tekintettel - a rPp. 275. § (3) bekezdése alapján - figyelemmel annak helyes indokaira is, hatályában fenntartotta, mert az megfelelt a felülvizsgálat tárgyává tett jogszabályoknak.

Záró rész

- [68] Az I. és a II. rendű alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a rPp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek megfizetni a felperesnek, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) és (6) bekezdése szerint megállapított és a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló, áfával növelt összegű ügyvédi munkadíjat tartalmazó felülvizsgálati eljárási költségét.
- [69] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a rPp. 274. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson bírálta el.
- [70] A határozat ellen a felülvizsgálat lehetőségét a rPp. 271. § (1) bekezdés e) pont zárja ki.

Budapest, 2020. október 6.

Dr. Puskás Péter s.k. a tanács elnöke, dr. Csesznok Judit Anna s.k. előadó bíró, dr. Kocsis Ottilia s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

Sz.Sz.

bírósági ügyintéző